

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

EFSANE

8. SINIF

PARAGRAF

SORU
BANKASI

*Ek İsimiz Değil
Tek İsimiz*

dindersi.com

DDY YAYINLARI

Müfredata
Uygun

Akıllı Tahta
Uyumlu

Kazanım
Odaklı

Beceri
Temelli

8.SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ EFSANE PARAGRAF SORU BANKASI

İÇİNDEKİLER

1 ÜNİTE

KADER İNANCI

Kader ve Kaza İnancı	9
İnsanın İradesi ve Kader	16
Kaderle İlgili Kavramlar	18
Bir Peygamber Tanıyorum : Hz. Musa (a.s.)	28
Bir Ayet Tanıyorum : Ayet El-Kürs'i ve Anlamı	31
Ünite Tarama Testi	32

2 ÜNİTE

ZEKAT VE SADAKA

İslam'ın Paylaşma ve Yardımlaşmaya Verdiği önem	49
Zekat ve Sadaka İbadeti	56
Zekat ve Sadakanın Bireysel ve Toplumsal Faydaları	60
Bir Peygamber Tanıyorum : Hz. Şuayb (a.s.)	65
Bir Sure Tanıyorum : Maun Suresi ve Anlamı	67
Ünite Tarama Testi	68

3 ÜNİTE

DİN VE HAYAT

Din, Birey ve Toplum	85
Dinin Temel Gayesi	93
Bir Peygamber Tanıyorum : Hz. Yusuf (a.s.)	101
Bir Sure Tanıyorum : Asr Suresi ve Anlamı	104
Ünite Tarama Testi.....	105

4 ÜNİTE

HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V.) ÖRNEKLİĞİ

Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) Doğruluğu ve Güvenilir Kişiliği	123
Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) Merhametli ve Affedici Oluđu.....	126
Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) İstişareye Önem Vermesi.....	131
Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) Davasındaki Cesaret ve Kararlılığı...	133
Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) Hakkı Gözetmedeki Hassasiyeti.....	136
Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) İnsanlara Deđer Vermesi	140
Bir Sure Tanıyorum : Kureyş Suresi ve Anlamı	143
Ünite Tarama Testi.....	145

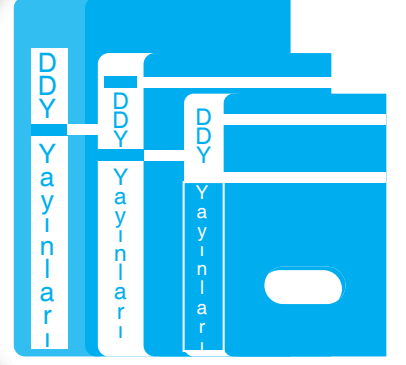
5 ÜNİTE

KUR'AN-I KERİM VE ÖZELLİKLERİ

İslam Dininin Temel Kaynakları	163
Kur'an-ı Kerim'in Ana Konuları	167
Kur'an-ı Kerim'in Temel Özellikleri	170
Bir Peygamber Tanıyorum : Hz. Nuh (a.s.)	173
Ünite Tarama Testi.....	177
Cevap Anahtarı.....	190

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

**PARAGRAF
SORU BANKASI**

Ünite - 1

**KADER
İNANCI**

1. ÜNİTE

KADER İNANCI

Kazanımlar

1	Kader ve kaza inancını ayet ve hadislerle açıklar.
2	İnsanın ilmi, iradesi, sorumluluğu ile kader arasında ilişki kurar.
3	Kaza ve kader ile ilgili kavramları analiz eder.
4	Toplumda kader ve kaza ile ilgili yaygın olan yanlış anlayışları sorgular.
5	Hz. Musa'nın (a.s.) hayatını ana hatlarıyla tanıır.
6	Ayet El-Kürsi'yi okur, anlamını söyler.

Yeni Sistemin

Yeni Tarzı...

Ayetler, Hadisler ve Örnek Olaylar

KADER VE KAZAR İNANCI

ALLAH HER ŞEYİ BİR ÖLÇÜYE GÖRE YARATMIŞTIR.

AYETLER

“Gerçekten biz, her şeyi bir ölçü ve dengede yarattık.”
(Kamer suresi, 49. ayet)

“Yeri de yaydık, ona sabit dağlar yerleştirdik ve orada ölçülü (bir biçimde) her şeyi bitirdik. Orada hem sizin için, hem de sizin rızık vermediğiniz kimseler için geçimlikler meydana getirdik. Hiçbir şey yoktur ki hazineleri yanımızda olmasın. Biz onu ancak belli bir ölçüyle indiririz.” (Hicr suresi,19-21. ayetler)

“Ne güneş aya yetişebilir, ne de gece gündüzü geçebilir. Her biri bir yörüngede yüzmektedir. Ayın dolaşımı için de konak yerleri (evreler) belirledik. Nihayet o, eğrilmiş kuru hurma dalı gibi olur. Güneş de kendi yörüngesinde akıp gitmektedir. Bu, mutlak güç sahibi, hakkıyla bilen Allah'ın takdiri (düzenlemesi)dir. Gece de onlar için bir delildir. Gündüzü ondan çıkarırız, bir de bakarsın karanlık içinde kalmışlardır.” (Yâsîn suresi, 37-40. ayetler)

“O, göklerin ve yeryüzünün mülkü (hükümranlılığı) kendisine ait olandır. Çocuk edinmemiştir. Mülkünde hiçbir ortağı da yoktur. O, her şeyi yaratmış ve yarattığı o şeyleri bir ölçüye göre takdir etmiştir.” (Furkân suresi, 2. ayet)

“...Onun katında her şey bir ölçü (miktar) ileler.” (Rad suresi, 8. ayet)

“Biz gökleri yeri ve ikisi arasındakileri bir oyun ve bir eğlence olsun diye yaratmadık. Biz onları hak ve hikmetle yarattık.” (Duhan suresi, 38-39. ayetler)

“Güneşi ışıklı, ayı da parlak kılan, yılların sayısını ve hesabını bilmeniz için aya evreler koyan Allah'tır. Allah, bunları boş yere yaratmamıştır. O, ayetlerini düşünen bir toplum için ayrıntılı olarak açıklıyor. Gece ile gündüzün ard arda gelmesinde, Allah'ın göklerde ve yeryüzünde yarattığı şeylerde, Allah'a karşı gelmekten sakınan bir toplum için deliller vardır.” (Yunus suresi, 5-6. ayet)

“Rahmanın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Bir kere daha bak! Hiçbir çatlak (düzensizlik) görüyor musun?” (Mülk suresi, 3. ayet)

“O, geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı yaratandır. Her biri bir yörüngede yüzmektedirler.” (Enbiya suresi, 33. ayet)

“Güneş ve ay bir hesaba göre hareket etmektedir.” (Rahman suresi, 5. ayet)

“Gökten uygun ölçüde yağmur indirip, onu yeryüzünde durdurduk.” **(Müminun suresi, 18. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“Yeryüzünü düzgün bir şekilde yarattık ve oraya sabit dağlar yerleştirdik. Orada hikmetle ölçülmüş her şeyden bitkiler bitirdik.” **(Hicr suresi, 19. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“O öyle bir ilâhtır ki, göklerin ve yerin hükümranlığı kendisindedir. O hiç çocuk edinmedi, hükümranlıkta ortağı yoktur. O, her şeyi yaratıp bir ölçüye göre düzenleyerek takdir etmiştir.” **(Furkan suresi, 2. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“O, gökleri görebildiğiniz bir direk olmaksızın yarattı, sizi sarsmasın diye yere de ulu dağlar koydu ve orada her çeşit canlıyı yaydı. Biz gökyüzünden su indirip, orada her faydalı nebattan çift çift bitirdik.” **(Lokman suresi, 10. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“Sizi yaratmak mı daha güç, yoksa gökyüzünü yaratmak mı, ki onu Allah bina etti, onu yükseltip düzene koydu. Gecisini kararttı, gündüzünü ağarttı.” **(Naziat suresi, 27-29. ayetler)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“Sizi sarsmaması için yeryüzünde sağlam dağları, yolunuzu bulmanız için de ırmakları ve yolları yarattı.” **(Nahl suresi, 15. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“Şüphesiz göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ile gündüzün birbiri peşinden gelmesinde, insanlara fayda veren şeylerle yüklü olarak denizde yüzüp giden gemilerde, Allah’ın gökten indirip de ölü haldeki toprağı canlandırdığı suda, yeryüzünde her çeşit canlıyı yaymasında, rüzgârları ve yer ile gök arasında emre hazır bekleyen bulutları yönlendirmesinde düşünen bir toplum için (Allah’ın varlığını ve birliğini isbatlayan) birçok deliller vardır.” **(Bakara suresi, 164. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“Onları sarsmasın diye yeryüzünde bir takım dağlar diktik. Orada geniş geniş yollar açtık; ta ki maksatlarına ulaşsınlar.” **(Enbiya suresi, 31. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“Yeryüzüne bir bakmazlar mı? Orada her güzel çiftten nice bitkiler yetiştirdik.” **(Şuara suresi, 7. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde akliselim sahipleri için gerçekten açık ibretler vardır.” **(Ali İmran suresi, 190. ayet)**

DDY Yayınları

HADİSLER

“Her birinizin yaratılışı ana rahminde nutfe olarak 40 gün derlenip toparlanır. Sonra aynen öyle (40 gün daha) alaka (yapışan şey) olur. Sonra yine öyle (bir 40 gün daha) mudga (et parçası) hâlinde kalır. Ondandır melek gönderilir. Ona ruh üfler...” **(Müslim)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“Melekler nurdan yaratıldılar, cinler dumanlı bir alevden yaratıldılar. Âdem de size vasfı yapılandır yaratıldı.”
(Müslim)

Yemen halkından bir grup (Eş'ârî) Peygamberimizin yanına girmişti. Şöyle dediler:

“Biz dinimizi öğrenmeye ve bu (yaratılış) işinin başı ne idi, onu sormaya geldik!” Bunun üzerine Resûlullah (sav) mahlûkatın ve Arş'ın başlangıcını anlatmaya başladı:

“Bidayette Allah vardı, O'ndan önce başka bir şey yoktu. O'nun Arş'ı suyun üzerinde bulunuyordu. Sonra gökleri ve yeri yarattı. Sonra zikir (denen kader defterinde ebede kadar cereyan edecek) her şeyi yazdı.” (Buhari)

ÖRNEK OLAYLAR

ÖRNEK OLAY - 1

Geçmiş dönemlerde bir âlim, öğrencilerinden birinin icazete hak kazanacağını söyler. Ancak bunun için öğrencilerini son bir imtihana tabi tutacağını da sözlerine ekler. İmtihana göre öğrenciler oradan ayrılacak ve üç gün sonra geri geleceklerdir. Öğrenciler yaratılış üzerinde düşünerek bir örnek seçecekler ve onun daha iyi nasıl yaratılabileceği üzerinde fikir sunacaklardır.

Üç gün sonunda her biri bir örnek gelerek seçtikleri örneğin üzerinde konuşurlar. Kimisi şöyle yaratılsaydı daha yararlı olurdu, kimisi şöyle yaratılsaydı daha güzel görünürdü gibi fikirler ileri sürerler. Ancak hiç biri kazanamaz. Kazanan ve icazete yani mezuniyete hak kazanan öğrenci ise hiçbir örnek bulamadığını ve her şeyin mükemmel şekilde yaratıldığını söylemiştir. Ona göre her şeyi Allah yarattığına göre hepsinin bir hikmeti mutlaka vardır. Aksini söylemek doğru değildir.

ÖRNEK OLAY - 2

İnsan sabah aynaya bakmaya devam ederken aklına hiç düşünmediği şeyler de gelebilir. Örneğin insanın kırıpkırları, kaşları, kemikleri, dişleri belli bir boya ulaştığında uzamaları durur. Ancak saçlarının uzaması durmaz. Yani uzaması zararlı olabilecek, kötü bir görüntüye neden olacak bölümlerin uzaması dururken, uzaması estetik açıdan güzel olabilecek olan saçlar uzamaya devam eder. Bunun yanı sıra kemiklerin uzamasında da tam bir uyum ve oran vardır. Örneğin insanın kol kemikleri daha fazla uzayıp, gövdesi kısa kalmaz. Her biri ne kadar uzaması gerektiğini bilirmiş gibi tam zamanında durur.

Elbette burada sayılanlar vücutta meydana gelen birtakım fiziksel etkenlerin sonucunda oluşur. Ancak düşünen insanın aklına şu da gelir: Bu kimyasal reaksiyonların gerçekleşmesi nasıl sağlanmaktadır? Gereken her şeyin gerektiği kadar büyümesini sağlayan hormonlar, enzimler vücudun içine kim tarafından yerleştirilmiştir? Ve kim bunların miktarını, salgılanma zamanlarını kontrol etmektedir?

Bunların her birinin insanı en güzel surette yaratan Allah'ın sanatı olduğu apaçık ortadadır.

DDY Yayınları

ÖRNEK OLAY - 3

Bir gün Nasrettin Hoca, köyüne dönerken yorulmuş. Büyük yük bir ceviz ağacının altına soluklanmak için oturmuş.

Gözü, ağacın yanındaki bal kabağı tarlasına takılmış. Hoca,

– Hey güzel Allah'ım, kavuğum kadar bal kabağının incecik bir sapı var. Şu boylu poslu ceviz ağacının meyveleri ise ufacak, demiş.

Hoca, kendi kendini sorgulayadursun ağaçtan kopan bir ceviz aniden kafasına düşmüş. Kafasında ceviz kadar şişlik belirmiş.

Hoca,

– Allah'ım sözümü geri aldım, altında oturduğum ağaç ya bal kabağı ağacı olsaydı, demiş.

ÖRNEK OLAY - 4

Çoğu insanın, “yalnızca ağlandığında akan tuzlu su” zannettiği gözyaşı, durumdan duruma değişen yapısıyla son derece özel bir sıvıdır.

Gözyaşının ilk görevi gözü mikroplara karşı korumaktır. İçinde bulunan “lizozom” enzimi birçok bakteri türünü parçalayabilme ve mikrop öldürme özelliğine sahiptir. Lizozom sayesinde göz, enfeksiyonlardan korunur. Bu madde, binaları mikroplardan temizlemek için kullanılan kuvvetli bir dezenfektan olan “fenik asit”ten bile daha etkilidir. Bu kadar güçlü olduğu halde bu enzimin göze hiçbir zarar vermemesi büyük bir mucizedir.

İçinde böyle son derece güçlü bir dezenfektan bulunan gözyaşı, gözün kimyasal yapısına en uygun şekilde yaratılmıştır. Bu yağlama-nemlendirme sistemi sayesinde gözünüz kurumaz. Eğer bu sistem var olmasa ya da eksik çalışsaydı, o zaman göz ile göz kapağı arasında sürekli bir sürtünme olur, gözünüz birkaç dakika içinde kurur, göz kapaklarınız yapışır ve oldukça acılı bir süreç sonucunda kör olurdu.

Açık olan gerçek, gözün üstün bir aklın eseri olduğudur. Bu Rabbimizin benzeri olmayan aklıdır.

KADER VE EVRENDEKİ YASALAR

AYETLER

“Allah’ın, kendisine farz kıldığı şeyleri yerine getirmesi konusunda peygambere bir darlık yoktur. Daha önce gelip geçen peygamberler hakkında da Allah’ın kanunu böyledir. Allah’ın emri, kesinleşmiş bir hükümdür.” (Ahzab suresi, 38. ayet)

“Şüphesiz ki, kıyamet saatinin bilgisi Allah yanındadır. Yağmuru O yağdırır, rahimlerde ne varsa (erkek veya dişi oluşunu, renk ve özelliklerini) O bilir. Hiçbir kimse yarın ne kazanacağını bilmez. Hiçbir kimse hangi yerde öleceğini de bilemez. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla bilir, her şeyden haberdardır.” (Lokman suresi, 34. ayet)

“Biz her şeyi bir kadere (bir düzene, ölçüye, plana) göre yarattık.” (Kamer suresi, 49. ayet)

“Onlara bir delil de gecedir ki biz ondan gündüzü sıyırıp çekeriz de birden karanlığa gömülürler. Güneş de (bir delildir onlara), akar gider yörüngesinde. İşte bu çok güçlü ve her şeyi bilen Allah’ın yaratmasıdır...” (Yâsîn suresi, 37-40. ayetler)

“(Ey insanlar!) Biz sizi basit bir sudan yaratmadık mı? İşte o suyu, belli bir süreye kadar sağlam bir yere yerleştirdik, sonra da ona ölçülü bir biçim verdik...” (Mürselât suresi, 20-23. ayetler)

“Her toplumun (belirli) bir eceli vardır. Ecelleri geldiğinde onu ne bir an erteleyebilirler ve ne de bir an öne alabilirler.” (A’râf suresi, 34. ayet)

“...Sen Allah’ın yasasında (sünnetullahta) hiçbir değişiklik bulamazsın. Sen Allah’ın yasasında asla bir sapma da göremezsın.” (Fâtır suresi, 43. ayet)

“Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?...” (**Fâtır suresi, 44. ayet**)

_____ _____

“(Öyle) Bir fitneden sakının ki aranızdan yalnız haksızlık edenlere erişmekle kalmaz (hepinize erişir)...” (**Enfâl suresi, 25. ayet**)

_____ _____

“Görmez misin ki Allah bulutları (dilediği yere) sürüklüyor; sonra onları bir araya getirip üst üste yığıyor. İşte görüyorsun ki bunlar arasında yağmur çıkıyor. O, gökten, sanki oradaki dağlardan da dolu indirir. Artık onu dilediğine isabet ettirir; dilediğinden de onu uzak tutar; bu bulutlardan çıkan şimşegin parıltısı nerdeyse gözleri alır!” (**Nur suresi, 43. ayet**)

_____ _____

“Hem Allah sizi bir topraktan, sonra bir damla sudan yarattı. Sonra sizi çiftler kıldı. O'nun bilgisi olmadan ne bir dişi hamile olur, ne doğurur. Kendisine ömür verilenin de ömrünün uzatılması da, ömründen kısaltılması da mutlaka bir kitapta yazılıdır. Şüphe yok ki bu, Allah'a göre kolaydır.” (**Fâtır suresi, 11. ayet**)

_____ _____

“Bir damla sudan, onu yarattı da biçime koydu.” (**Abese suresi, 19. ayet**)

_____ _____

“...O'nun katında her şey bir ölçü (miktar) ile dir.” (**Rad suresi, 8. ayet**)

_____ _____

“O, yerin üstünde sabit dağlar yarattı. Orada bereketler meydana getirdi. Orada araştırıp soranlar için rızıkları tam dört günde belli bir seviyede takdir edip, düzene koydu.” (**Fussilet suresi, 10. ayet**)

_____ _____

“Şüphesiz Rabbiniz Allah, gökleri ve yeri altı günde yarattı, sonra Arş üzerine hükümran oldu. O, geceyi durmadan onu kovalayan gündüze bürüyüp örter; güneş, ay ve yıldızlar emrine âmâdedir. İyi biliniz ki yaratma ve emir O'nundur. Âlemlerin Rabbi olan Allah ne yücedir.” (**Araf suresi, 54. ayet**)

_____ _____

“O Allah'dır ki, senelerin sayısını ve hesabını bilesiniz diye güneşi bir ışık, ayı da bir nur yaptı. Ve aya menziller tayin etti. Allah bunu hak olarak yarattı. O, bilecek olan bir kavim için âyetlerini ayrıntılı olarak açıklar.” (**Yunus suresi, 5. ayet**)

_____ _____

“O kâfir olanlar, görmediler mi ki, göklerle yer bitişik bir halde iken biz onları ayırdık. Hayatı olan her şeyi sudan yarattık. Hâlâ inanmıyorlar mı?” (**Enbiya suresi, 30. ayet**)

_____ _____

“O (Rabb) ki yeri sizin için bir döşek, göğü de bir bina yaptı. Gökten su indirdi, onunla size rızık olarak çeşitli ürünler çıkardı. Öyleyse siz de, bile bile, Allah'a eşler koşmayın.” (**Bakara suresi, 22. ayet**)

_____ _____

“Geceyi gündüzün içine sokarsın, gündüzü gecenin içine sokarsın; ölüden diri çıkarırsın, diriden ölü çıkarırsın. Dilediğine de hesapsız rızık verirsin.” **(Ali İmran suresi, 27. ayet)**

_____ _____

“Hayvanlardan da (çeşit çeşit yarattı). Kimi yük taşır, kiminin yününden döşek yapılır. Allah’ın size verdiği rızıktan yiyin ve şeytanın adımlarına uymayın (peşinden gitmeyin); çünkü o, sizin için apaçık bir düşmandır.” **(Enam suresi, 142. ayet)**

_____ _____

“Allah öyle bir Allah’tır ki; gökleri ve yeri yarattı, gökten su indirdi, onunla size rızık olarak çeşitli meyveler çıkardı; emri gereğince denizde yüzüp gitmeleri için gemileri emrinize verdi, ırmakları da emrinize verdi.” **(İbrahim suresi, 32. ayet)**

_____ _____

“Ve onu ummadığı yerden rızıklandırır. Kim Allah’a güvenirse O, ona yeter. Allah, emrini yerine getirendir. Allah her şey için bir ölçü koymuştur.” **(Talak suresi, 3. ayet)**

_____ _____

“Gece ile gündüzün değişmesinde ve Allah’ın gökten bir rızık sebebi olan yağmuru indirip de onunla yeryüzünü ölümünden sonra diriltmesinde ve rüzgârları yönlendirmesinde aklını kullanan bir topluluk için nice deliller vardır.” **(Casiye suresi, 5. ayet)**

_____ _____

“Senden önce gönderdiğimiz peygamberler hakkındaki kanun (da budur). Bizim kanunumuzda hiçbir değişiklik bulamazsın.” **(İsrâ suresi, 77. ayet)**

_____ _____

“Allah’ın, öteden beri süregelen kanunu budur. Allah’ın kanununda asla bir değişiklik bulamazsın.” **(Fetih suresi, 23. ayet)**

_____ _____

“Biz rüzgarları aşılayıcı olarak gönderdik ve gökten su indirdik de onunla su ihtiyacınızı karşıladık...” **(Hicr suresi, 22. ayet)**

_____ _____

“Yeryüzüne bakmazlar mı? Orada her güzel çiftten nice bitkiler yetiştirdik.” **(Şuarâ suresi, 7. ayet)**

_____ _____

“Allah her canlıyı sudan yarattı. İşte bunlardan kimi karın üstünde sürünür, kimi de iki ayağı üstünde yürür. Allah dilediğini yaratır.” **(Nur suresi, 45. ayet)**

_____ _____

“Çardaklı ve çardaksız(üzüm) bahçeleri, ürünleri çeşit çeşit hurmaları, ekinleri, birbirine benzer ve benzemez biçimde zeytin ve narları yaratan odur. Her biri meyve verdiği zaman meyvesinden yiyin ...” **(En’am suresi, 141. ayet)**

_____ _____

“Size tohumlar bitkiler(ağaçları) sarmaş dolaş olmuş bağlar, bahçeler yetiştirmek için üst üste yığılıp sıkışan bulutlardan şırl şırl akan sular indirdik.” **(Nebe suresi, 14-16. ayetler)**

“Görmedin mi, Allah, gökten yağmur indirdi de bu sayede yeryüzü yeşeriyor. Gerçekten Allah çok lütfkârdır, (her şeyden) haberdardır.” **(Hac suresi 63. ayet)**

“Sizden önceki milletlerin başından nice olaylar gelip geçmiştir. Yeryüzünde gezin dolaşın da yalancıların sonunun nasıl olduğuna bir bakın.” **(Ali İmran suresi, 137. ayet)**

“Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekiler sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?” **(Fatır suresi, 44. ayet)**

HADİSLER

“Sizden birinin yaratılışı, annesinin karnında kırk günde cem olur. Sonra bu kadar müddetle “alaka” olur. Sonra bu kadar müddette “mudga” olur. Sonra Allah bir meleği dört kelimeyle gönderir: (Bu melek) rızkını, ecelini, amelini, şaki veya said olacağını yazar, sonra ona ruh üflenir. ...” **(Buhari)**

“Allah Teâlâ hazretleri, Adem’i, yeryüzünün bütün cüzlerinden almış olduğu bir avuç topraktan yarattı. Âdem’in oğulları da arzın kısımlarına göre vücuda geldi. Bir kısmı beyazdır, bir kısmı kızıldır, bir kısmı siyahdır. Bunlar arasında orta (renkliler) de var. Ayrıca bir kısmı uysaldır, bir kısmı haşindir, bir kısmı habis (kötü kalbli), bir kısmı iyi kalblidir.” **(Ebu Dâvud)**

ÖRNEK OLAYLAR

ÖRNEK OLAY - 1

Hız. Ömer (ra) Şam’a doğru yola çıkmıştı. Serg denilen yere varınca, kendisini orduların başkumandanı Ebu Ubeyde b. Cerrah ile komuta kademesindeki arkadaşları karşıladı ve ona Şam’da veba hastalığı baş gösterdiğini haber verdiler. Hız. Ömer (ra), sırayla Muhacirlere, Ensara ne yapmaları gerektiğini sordu. Onlardan iki kişi bile ihtilaf etmedi ve hepsi: – İnsanları geri döndürmeni ve bu hastalığın olduğu yere gitmemeyi uygun görüyoruz, dediler.

Bu defa Hız. Ömer (ra) herkese seslenerek:

– Ben sabahleyin dönüş hazırlığına başlıyorum, siz de hayvanlarınıza binmiş olun, dedi.

Ebu Ubeyde b. Cerrah (ra):

– Allah’ın kaderinden mi kaçyorsun? diye sordu. Hız. Ömer (ra):

– Keşke bunu senden başkası söyleseydi ey Ebu Ubeyde! dedi. Zira Ömer (ra) Ebu Ubeyde’ye muhalefet etmek istemezdi. Ve sözüne şöyle devam etti.

– Evet, Allah’ın kaderinden yine Allah’ın kaderine kaçıyoruz. Ne dersin senin develerin olsa da iki tarafı olan bir vadiye inseler, bir taraf verimli diğer taraf çorak olsa, verimli yerde otlatsan Allah’ın kaderiyle otlatmış, çorak yerde otlatsan yine Allah’ın kaderiyle otlatmış olmaz mıydın?

Tam o esnada Abdurrahman b. Avf (ra) çıkageldi ve:

– Bu hususta bende bilgi var, Rasulullah (sav) Efendimizi:

– “Bir yerde veba olduğunu işittiğinizde oraya girmeyiniz. Bir yerde veba ortaya çıkar, siz de orada bulunursanız, hastalıktan kaçarak oradan dışarı çıkmayınız” buyururken işittim, dedi.

Bunun üzerine Hız. Ömer (ra) Allah’a hamd etti ve oradan ayrılmaya yoluna devam etti.

İNSAN İRADESİ VE KADER

AYETLER

“Ona iki yolu (iyi ve kötüyü) gösterdik.” (Beled suresi, 10. ayet)

_____ _____

“Kim doğru yolu seçerse bunu ancak kendi iyiliği için seçmiş olur, kim de doğruluktan saparsa kendi zararına sapmış olur. Hiçbir günahkâr, başkasının günah yükünü üstlenmez...” (İsrâ suresi, 15. ayet)

_____ _____

“Allah, hiç kimseye gücünün üstünde bir şey yüklemey. Herkesin kazandığı iyilik kendi yararına, kötülük de kendi zararına...” (Bakara suresi, 286. ayet)

_____ _____

“...Hiçbir kimse başkasının günahını yüklenmez...” (Zümer suresi, 7. ayet)

_____ _____

“Dinde zorlama yoktur. Artık doğrulukla eğrilik birbirinden ayrılmıştır...” (Bakara suresi, 256. ayet)

_____ _____

“Şüphesiz biz ona (doğru) yolu gösterdik. İster şükredici olsun ister nankör.” (İnsan suresi, 3. ayet)

_____ _____

“Ey Rasûlüm sen de ki: İster inansınlar isterlerse inanmasınlar.” (İsra suresi, 107. ayet)

_____ _____

“Onlara ne oluyor ki, Rablerine imana davet edildikleri halde Allah’a ve Resulüne iman etmezler.” (Hadid suresi, 8. ayet)

_____ _____

“Onlar yeryüzünde idareye geçtikleri zaman fesat çıkarmaya, ekini ve nesli mahvetmeye koşarlar, hâlbuki Allah fesadı sevmez.” (Bakara suresi, 205. ayet)

_____ _____

“Müşrikler ‘Allah bize bunu emretti’ diyerek atalarının yanlış yolarına devam ederler. Ey Resulüm sen de ki: ‘Allah çirkin şeyleri emretmez.’” (A’raf suresi, 28. ayet)

_____ _____

“Kendi iradeleri ile kazandıklarına az gülsün çok ağlasınlar.” (Tevbe suresi, 82. ayet)

_____ _____

“Onlar yaptıklarının karşılığı olarak ebedi kalmak üzere Cennete girecek olanlardır.” (Ankebut suresi, 14. ayet)

_____ _____

“Dileyen iman etsin, dileyen küfrü seçsin.” (Kehf suresi, 29. ayet)

_____ _____

“Her kim bir kötülük yaparsa, ona ancak yaptığının bir misli ile ceza verilir. Erkek veya kadın, her kim de mümin olarak iyi bir amel işlerse, işte onlar cennete girerler. Orada kendilerine hesapsız rızık verilir.” (Mümin suresi, 40. ayet)

“Yeryüzünde ve kendi nefislerinizde uğradığınız hiçbir musibet yoktur ki, biz onu yaratmadan önce, bir kitapta (Levh-i Mahfuz’da) yazılmış olmasın. Şüphesiz bu, Allah’a göre kolaydır.” (Hadid suresi, 22. ayet)

“Her insanın amelini (veya kaderini) boynuna bağladık. İnsan için kıyamet gününde, açılmış olarak önüne konacak bir kitap çıkarırız.” (İsra suresi, 13. ayet)

“Eğer Rahmân dileseydi biz onlara kulluk etmezdik” dediler. Bu konuda hiçbir bilgileri yoktur. Onlar sadece yalan söylüyorlar. (Zuhruf suresi, 20. ayet)

“Onlar bir kötülük yaptıkları zaman: «Babalarımızı bu yolda bulduk. Allah da bize bunu emretti» derler. De ki: Allah kötülüğü emretmez. Allah’a karşı bilmediğiniz şeyleri mi söylüyorsunuz?” (Araf suresi, 28. ayet)

HADİSLER

H. Ali anlatıyor: “Biz bir cenaze vesilesiyle Baki’u’l-Ğarkad’da idik. Derken yanımıza Resûlullah (sav) çıkageldi ve oturdu. Biz de etrafında (halka yapıp) oturduk. Elinde bir çubuk vardı. Çubuğuyla yere bir şeyler çizmeye başladı. Sonra:

“Sizden kimse yok ki, şu anda cennet veya cehennemdeki yeri yazılmamış olsun!” buyurdular. Orada bulunanlar:

“Ey Allah’ın Resûlü, dedi. Öyleyse hakkımızda yazılana itimad edip ona dayanmayalım mı?”

“Çalışın, buyurdular. Herkes kendisi için yaratılmış olana erecektir. Cennetlik olanlar, saadet(e götür)en amelde (muvaffak) olacaktır. Günah ehli olanlar da günaha götür)en işleri yapacaktır!”

Sonra şu ayeti okudu: “Kim bağışta bulunur, günahından kaçınır ve dinin en güzelini tasdik ederse, biz de ona hayır ve kolaylık yolunu kolaylaştırırız” (Leyl 5-7). (Buhari)

“Amellerinizde orta yolu ve doğruyu bulmaya çalışın.” (Müslim)

“Kul, hayrıyla, şerriyle kadere inanmadıkça, kendine (hayır ve şerden) isabet edecek şeyi atlatamayacağını, (hayır ve şerden) kaçacak olan şeyi de yakalayamayacağını bilmedikçe iman etmiş olmaz.” (Tirmizi)

“Allah’ın ilk yarattığı şey kalemdir. Klemi yarattı ve: “Kıyamete kadar olacak şeylerin miktarlarını yaz!” dedi.” (Ebu Davud)

ÖRNEK OLAYLAR

ÖRNEK OLAY - 1

Bir general kendi güçlerinin düşmandan kat kat zayıf olmasına karşın saldırı kararı almıştı. Kendisi zaferden emin olduğu halde askerleri şüphe içindeydi.

Yol üzerindeki bir Shinto tapınağının önünde durdular. General: "Bir süre tapınağa çekilip Karnilerden yardım dileyeceğim. Sonra da yazı tura atacağım. Yazı gelirse kazanırız, ancak tura gelirse kaybedeceğiz demektir. Artık kaderin elleri arasındayız." deyip tapınağa girdi. Bir süre dua eden general dışarı çıktı ve eline madeni bir para alıp havaya attı. Yazı gelmişti. Askerlerin morali düzeldi.

Savaşçılar kazanacaklarını bilerek tüm güçleriyle zafere koştu- lar ve şaşılacak bir süre içinde düşmanı yendiler.

Zaferden sonra yaveri generalin yanına gelip heyecanla: "Demek ki kimse kaderi değiştiremezmiş. İşte bunu ispatladınız."

General elinde tuttuğu hileli parayı göstererek sadece: "Kim bilir?" demekle yetindi.

ÖRNEK OLAY - 2

Vaktiyle hırsızın biri, bir bahçeye girer. Bahçede en güzel bir meyve ağacının başına çıkar, meyvelerin iyi ve olmuşlarına uzanamaz. Dalları silkererek meyveleri yere dökmeye başlar. Dalların hışırtısından bahçe sahibi durumu görür, koşarak ağacın yanına gelir. Adama bağıırır:

- Hey nadan herif, ne yapıyorsun? Kimsin? Bütün meyvele- rim yere serildi. Allah'tan korkmaz mısın? Bahçemin meyve- lerini mahvediyorsun, der.

Ağaçtaki hırsız hiç oralı olmaksızın; sanki kendi malıymış gibi konuşur:

- Ne bağıırıyorsun be adam. Allah'ın bağıından, Allah'ın kulu bir meyve yerse bu suç mudur? Nedir yani, ne demek isti- yorsun? der. Bahçe sahibi:

- İn bakalım aşıya in de görüşelim der.

Hırsız adam iner, bahçe sahibi, hırsızın elini kolunu güzelce bağlar. Hizmetçisini çağırır.

- Al şu sopayı. Vur şu herife! der.

Hizmetçi sopayı vurdukça, hırsız feryat eder !

- Aman efendim ne olur? Yapmayın, etmeyin. Allah'tan kor- kun... diyerek bağıırıp çağırır. Bahçe sahibi:

- Ne bağıırıp çağırıyorsun be adam! Sopa Allah'ın, vuran Al- lah'ın bir kulu, Allah'ın bir buyruğunu yerine getiriyor, bunun ne günahı var? der.

KADERLE İLGİLİ KAVRAMLAR

RIZIK, BAŞARI VE BAŞARISIZLIK

AYETLER

"Gerçekten insan için kendi çalışmasının karşılığında başka bir şey yoktur." (Necm suresi, 39. ayet)

"Allah, gökleri ve yeri yerli yerince yaratmıştır. Böylece herkes kazancına göre karşılık görür. Onlara haksızlık edilmez." (Câsiye suresi, 22. ayet)

"Allah'ın sana verdiğinden (onun yolunda harcıyarak) ahiret yurdunu iste; ama dünyadan da nasibini unutma. Allah'ın sana iyilik yaptığı gibi sen de (insanlara) iyilik et..." (Kasas suresi, 77. ayet)

"Allah, inanıp iyi işler yapanları ödüllendirir. Onlar için bü- yük bir bağışlanma ve güzel bir rızık vardır." (Sebe sure- si, 4. ayet)

"Orada hem sizin için, hem de sizin rızıklarınızı veremedi- ğiniz kimseler için geçim yollarını yarattık." (Hicr suresi, 20. ayet)

“Yine gecede ve gündüzde uyumanız ve lütfundan nasib aramanız da O’nun ayetlerindedir. Şüphesiz ki bunda dinleyecek bir kavim için nice ibretler vardır.” **(Rum suresi, 23. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“Ey iman edenler! Size verdiğimiz rızıkların temiz olanlarından yiyin, eğer siz yalnız Allah’a kulluk ediyorsanız O’na şükredin.” **(Bakara suresi, 172. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“Allah kiminize kiminizden daha bol rızık verdi. Bol rızık verilenler, rızıklarını ellerinin altındakilere verip de bu hususta kendilerini onlara eşit kılmazlar. Durum böyle iken Allah’ın nimetini inkâr mı ediyorlar?” **(Nahl suresi, 71. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“Artık, Allah’ın size verdiği rızıktan helâl ve temiz olarak yeyin, eğer (gerçekten) yalnız Allah’a ibadet ediyorsanız, onun nimetine şükredin.” **(Nahl suresi, 114. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“Ailene namazı emret; kendin de ona sabırla devam et. Senden rızık istemiyoruz; (aksine) biz seni rızıklandırıyoruz. Güzel sonuç, takva iledir.” **(Taha suresi, 132. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“Onlar öyle kimseler ki, Allah anıldığı zaman kalpleri titrer; başlarına gelene sabrederler, namaz kılarlar ve kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden (Allah için) harcarlar.” **(Hac suresi, 35. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“Siz Allah’ı bırakıp birtakım putlara tapıyor, asılsız sözler uyduruyorsunuz. Bilmelisiniz ki, Allah’ı bırakıp da tapıklarınız, size rızık veremezler. O halde rızık Allah katında arayın. O’na kulluk edin ve O’na şükredin. Ancak O’na döndürüleceksiniz.” **(Ankebut suresi, 17. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“Nice canlı var ki, rızıkını (yanında) taşıyor. Onlara da size de rızık veren Allah’tır. O, her şeyi iştir ve bilir.” **(Ankebut suresi, 60. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“Allah, (o yüce varlıktır) ki sizi yaratmış, sonra rızıklandırmıştır; sonra O, hayatınızı sona erdirecek, daha sonra da sizi (tekrar) diriltecektir. Peki, sizin (Allah’a eş tuttuğunuz) ortaklarınız içinde bunlardan birini yapabilecek var mı? Allah onların ortak koştuklarından münezzehtir ve yücedir.” **(Rum suresi, 40. ayet)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

“De ki: Rabbim, dilediğine bol rızık verir ve (dilediğinden) kısar; fakat insanların çoğu bilmezler.” **(Sebe suresi, 36. ayet)**

DDY Yayınları

HADİSLER

“Sizden herhangi birinizin sırtına bir bağ odun yüklenip satması, dilenmesinden hayırlıdır...” **(Buhari)**

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

Halid'in oğulları Habbe ve Sev anlatıyor: "Resûlullah bir şey tamir etmekte iken yanına girdik. O işte kendisine yardım ettik. "Başlarınız kıvılcığı müddetçe rızık hususunda ümitsizliğe düşmeyin. Zira insanı annesi kıpkızıl, üzerinde hiçbir şey olmadığı halde doğurur, sonra aziz ve celil olan Allah onu her çeşit rızıkla rızıklandırır." buyurdular." (İbni Mace)

Hız. Cabir anlatıyor: "Süraka b. Malik (ra) gelerek sordu:

"Ey Allah'ın Resûlü! Bize dinimizi açıkla. Şimdi amel ne hussustadır: Kalemlerin kuruduğu, miktarların kesinleştiği şeylerde mi, yoksa istikbale ait şeylerde mi çalışacağız?"

"Hayır (istikbale ait şeylerde değil). Bilakis kalemlerin kuruduğu, miktarların cereyan ettiği (kesinleştiği) hususta!" buyurdular. Sürâka tekrar:

"Öyleyse niye amel edelim (boşa zahmet çekelim)?" diye sordu. Aleyhissalâtu vesselâm:

"Çalışın! Herkes yaratıldığı şeye erecektir! Herkes, (yazıldığı) ameliyle amel olacaktır!" buyurdular." (Müslim)

"Bir kulun nafakasını temin etmekle mükellef bulunduğu aile bireylerinin geçimlerini ihmal etmesi, günah bakımından kendisine yeter." (Ebu Davud)

"Hiç bir kimse kendi elinin emeğinden daha hayırlı bir gıda yememiştir." (Buhari)

"Allahım! Tembellikten, korkaklıktan, ihtiyarlığın verdiği düşkünlük ve cimrilikten sana sığınırım." (Riyaz)

"İnsanın yiyip içtiklerinin en helal ve bereketli olanı, çalışıp kazanarak elde ettiği'dir." (İbni Mace)

"Çalışınız, kendinizi bırakmayınız. Çünkü herkes ne için yaratılmışsa, o iş kendisine kolay hale getirilir." (İbni Mace)

"Dünya işlerinizi islah edip yoluna koyunuz, ahiretinizi de ihmal etmeyip onun için çalışınız." (İbn Mace)

ÖRNEK OLAYLAR

ÖRNEK OLAY - 1

İbrahim Ethem ile bir dostu ile Mekke'de karşılaşır. Dostu, dünyadan el etek çekmiş, çalışmayı bırakmış, kendini günün her anı ibadete vermiştir. İbrahim, ona "Seni bu duruma ne getirdi?" diye sorar. Dostu şöyle cevap verir:

"Bir gün çöle varmıştım. Kırık bir yerde yatan, kanatları kırık bir kuş gördüm. Kendi kendime "Burada oturayım ve bu kuşun rızıkının nereden geldiğini gözetleyeyim." dedim. Kuşun karşısında yere çöktüm. O sırada gagası arasında çekirge taşıyan başka bir kuş geldi. Kırık kanatlı kuşun yanına konarak gagası arasındaki çekirgeyi onun gagasına bıraktı. Bu durumu görünce içimden "Bu kuşu öbürüne vasıta kılan ulu Allah nerede olursam olayım benim rızıkımı da sağlamaya kadirdir" diyerek kazanç peşinden koşmaya son verdim ve kendimi tamamen ibadete adadım."

İbrahim Ethem O'na:

– "Peki neden sen o kırık kanatlı kuşa yiyecek taşıyan sağlam kuş olup da daha yüksek dereceli olmayı düşünmedin? Sen, Peygamberimizin (sav) üstteki el (veren elin) alçak elden (alanın eli) daha hayırlıdır" diye buyurduğunu duymadın mı?"

Bu cevabı alan dostu, İbrahim'in elini tutarak öptü ve "Ya Ebu İshak sen bizim üstadımızsın" dedi.

ÖRNEK OLAY - 2

Ashab-ı Kiram'dan Abdurrahman b. Avf Peygamberimize ilk iman edenlerdendi. Hicret emri gelince Mekke'den Medine'ye göç edenlerden biri de o idi. Ancak Mekke'den hicreti esnasında tüm mal varlığını geride bırakmak zorunda kalmış, Medine'ye bindiği biniti, üzerindeki elbisesi dışında hiçbir şey getirememişti.

Peygamberimiz Medine'de kardeşlik adı altında bir uygulama yapıyordu. Buna göre Mekke'den göç eden her bir Müslüman, Medineli bir Müslümanla kardeş ilan ediliyor, Medineli Müslüman Mekke'li kardeşinin ihtiyaçlarının karşılanmasına destek veriyordu. Abdurrahman b. Avf'a da bir kardeş düşmüştü. Medineli kardeşi Abdurrahman b. Avf'a sahip olduğu her şeyin yarısını doğrudan kendisine vermeyi teklif etti. Ancak Abdurrahman bunu kabul etmedi. Bir ip alarak çarşı pazarın yolunu sordu. Abdurrahman b. Avf'a, aynı zamanda iyi ve çalışkan bir tüccardı. O günün akşamında bir miktar mal ve para kazanmış olarak geri döndü. Abdurrahman b. Avf'a, kısa zamanda eskisi gibi zenginliğe kavuşacaktı.

ÖRNEK OLAY - 3

Bir sefer sırasında Peygamberimiz ve yanındakiler mola verdiler. Binek hayvanlarından iner inmez, yüklerini yere koydular. Daha sonra bir koyun kesilmesi ve yemek hazırlanması için karar aldılar.

Birisi: "Koyunu ben keserim" dedi.

Diğeri: "Derisini ben yüzerim" dedi.

Üçüncüsü: "Etini de ben pişiririm" diye söze katıldı.

Resul-i Ekrem (sav): "Çölden odunu da, ben toplarım." buyurdu.

Topluluk: "Ey Allah'ın elçisi, siz zahmet etmeyip sakın bir yerde bekleseniz olmaz mı? Biz bu işlerin hepsini seve seve yaparız." dediler.

Peygamberimiz (sav): "Evet, yapabileceğinizi biliyorum. Fakat Allah, "Her hangi bir kulunun, kendi dostları ve arkadaşlarından, özel imtiyazlarla ayrılarak, seçkin bir vaziyette görünmesini sevmez." buyurdu. Sonra çöle doğru gitti ve çölden çalı çırpı toplayıp getirdi.

ÖRNEK OLAY - 4

Âlimlerden biri, bir gün komşusunun sırt üstü yatarak "Allahım! Bana cenneti nasip et, bana şunu ver, bunu ver." diye dua ettiğini işitir. Âlim kişi de komşusunun damına çıkarak gürültü yapar. Adam, ona: "Damda ne arıyorsun?" diye sorar. Âlim kişi, "Kaybettiğim devemi arıyorum." der. Adam şaşkınlık içerisinde, "Damda deve mi aranır?" deyince o da cevabı yapıştirir: "Kuş tüyü yataкта sen cenneti arıyorsun da benim deveyi damda aramam mı sana tuhaf geliyor?"

ÖRNEK OLAY - 5

Bir gün adamın biri avlanmak için ormana gider. Geceyi orada geçirmeye karar verir. Fakat yırtıcı hayvanlardan korktuğu için, büyük bir ağaca çıkar. Ağaçta iken bir inilti duyar. Etrafına bakınır ve aşağıda kötürüm bir tilki görür. Adam:

- Acaba bu tilki ne yer, ne içer?... diye düşünürken uzaktan bir aslanın geldiğini görür. Aslanın ağızında bir ceylan vardır.

Aslan, ağacın dibine gelir. Ceylanı parçalar, bir güzel karnını doyurur ve çekilir gider. Aslan gidince, kötürüm tilki sürüne sürüne ceylandan arta kalanları yemek üzere yaklaşır. O da, aslanın artıkları ile karnını doyurur.

Ağaçtaki adam başlar düşünmeye:

"Yaaa... der. Demek ki kötürüm bir hayvanın bile yiyeceğini Allah ayağına gönderiyor ve onu aç bırakmıyor. Öyle ise, ben niye böyle çalışıp yoruluyorum?!.. Bundan sonra ben de bir köşeye çekilip beklemeliyim..."

Bu düşünce ile adam, yol üzerindeki bir mağaraya girer, başlar beklemeye. Bir gün, iki gün, üç gün bekler. Fakat gelen giden olmaz. Kimse ona yiyecek, içecek bir şey getirmez. Sonunda adam açlıktan baygın düşer. Uyku ile uyanıklık arasında kendisine şöyle seslenildiğini işitir:

Kalk, be hey budala adam! Ne yatıp duruyorsun! Elin ayağın tutuyorken, bu miskinlik, bu tembellik niye?!.. Niçin kendini kötürüm ve sakat tilki yerine koyuyorsun? Git, aslan gibi ol, avlan. Hem kendin ye, hem de artanı ile başkaları geçinsin!...

Bu sözleri duyan adam, gerçeği anlar. Mağaradan çıkar. Çalışmak ve helâl rızık kazanmak üzere köyünün yolunu tutar...

(Sadi-i Şirazi, Bostan)

ECEL VE ÖMÜR - SAĞLIK VE HASTALIK

AYETLER

“Allah’ın izni olmadıkça hiçbir kimseye ölmek yoktur. (Ölüm) belirli bir süreye göre yazılmıştır. Kim dünya menfaatini dilerse, kendisine ondan veririz. Kim de ahiret sevabını isterse ona da ondan veririz. Biz şükredenleri mükafatlandıracağız.” **(Ali İmran suresi, 145. ayet)**

“Sizi çamurdan yaratan, sonra size bir ecel takdir eden O’dur. Tayin edilen bir ecel de (kıyamet zamanı) O’nun katındadır. Sonra bir de şüphe ediyorsunuz.” **(Enam suresi, 2. ayet)**

“Her ümmetin bir eceli vardır. O ecel geldiğinde, ne bir ân erteleyebilirler, ne de öne alabilirler.” **(Araf suresi, 34. ayet)**

“De ki: “Hiçbir zaman bize Allah’ın bizim için takdir ettiğinden başkası dokunmaz. O bizim mevlamızdır. Müminler yalnızca Allah’a tevekkül etsinler.” **(Tevbe suresi, 51. ayet)**

“De ki, “Ben, Allah’ın dilediğinin dışında kendi kendime ne bir zarar ne bir fayda verebilirim”. Her ümmetin bir eceli vardır. Ecelleri gelince artık ne bir an geri, ne bir an ileri gidebilirler.” **(Yunus suresi, 49. ayet)**

“Yeryüzünde rızık Allah’a ait olmayan hiçbir canlı yoktur. O, onların karar kıldıkları yerleri de, emaneten durdukları yerleri de bilir. Onların hepsi apaçık bir kitaptadır.” **(Hud suresi, 6. ayet)**

“Ben muhakkak ki, hem benim Rabbim, hem de sizin Rabbiniz olan Allah’a dayanmaktayım. Yeryüzünde hiçbir canlı yoktur ki, idaresi ve yönetimi O’nun elinde olmasın. Benim Rabbim, hiç şüphe yok ki, doğru yoldadır.” **(Hud suresi, 56. ayet)**

“Andolsun ki, biz senden önce de peygamberler gönderdik. Onlara da eşler ve çocuklar verdik. Allah’ın izni olmadan herhangi bir âyet getirmek ise hiçbir peygamberin haddi değildir. Her ecel için bir yazı vardır.” **(Rad suresi, 38. ayet)**

“Bununla beraber Allah, insanları kazandıkları (günahlar) yüzünden hemen yakalayıverseydi, yeryüzünde hiçbir canlı bırakmazdı. Fakat onları belli bir süreye kadar erteliyor. Nihayet ecelleri gelince gereğini yapar. Şüphe yok ki Allah, kullarını görmektedir.” **(Fatır suresi, 45. ayet)**

“Eğer Allah insanları zulümleri yüzünden hesaba çekseydi, yeryüzünde kımıldayan tek canlı bırakmazdı. Fakat Allah onları, belli bir vakte kadar erteler. Müddetleri (ecelleri) geldiği zaman, onu ne bir saat erteleyebilirler, ne de öne alabilirler.” **(Nahl suresi, 61. ayet)**

“Hiçbir ümmet, ecelini ne öne alabilir, ne de erteleyebilir.” **(Müminun suresi, 43. ayet)**

“Her can, ölümü tadacaktır. Sonunda bize döndürüleceksiniz.” **(Ankebût suresi, 57. ayet.)**

“... (Güneş ve aydan) her biri, belirlenmiş bir süreye kadar hareketlerini sürdürürler...” (Fâtır suresi, 13. ayet.)

.....

“Kıyametin ne zaman kopacağı hakkındaki bilgi, ancak Allah’ın katındadır...” (Lokman suresi, 34. ayet.)

.....

“Biz hiçbir memleketi (Allah katında) bilinen bir zamanı olmaksızın helak etmedik.” (Hicr suresi, 4. ayet)

HADİSLER

Abdullah b. Ömer (ra) anlatıyor: “Resûlullah (sav) omzumdan tuttu ve: “Sen dünyada bir garib veya bir yolcu gibi ol” buyurdu. İbnu Ömer (ra) şöyle diyordu: “Akşama erdin mi, sabaha bekleme! Sabaha erdin mi akşamı bekleme! Sağlıklı olduğun sırada hastalık halin için hazırlık yap. Hayatta iken de ölüm için hazırlık yap!” (Buhari)

.....

Abdullah b. Mes’ûd (r)’dan rivayet edildiğine göre:

Hız. Peygamber (sav) kare biçiminde bir şekil, o şeklin ortasına bir çizgi, ortadaki çizginin yanına doğru çizgiler ve kare biçimindeki o şeklin dışında bir çizgi çizdi ve sahabilere dedi ki: “Bunun ne olduğunu bilir misiniz?” Sahâbiler: ‘Allah ve Rasûlü (s) en iyi bilendir’ dediler. Rasûlullah (sav) şöyle anlattı: “İnsan orta (karenin içindeki) çizgidir. O çizginin yanına doğru olan çizgiler, insana yönelen (hastalık, kaza vs) musibetler, afetlerdir. Bu musibetlerden her biri ona yönelir. Şayet bir musibet ona isabet etmez ise diğer bir musibet ona isabet eder. Kare biçimindeki şekil ise onu çevreleyen eceldir. Karenin dışındaki çizgi de emeldir.” (İbn Mâce)

ÖRNEK OLAYLAR

ÖRNEK OLAY - 1

Bir gün Peygamberimiz, Hazret-i Aişe annemizle konuşurken şöyle buyurdu:

– Allah’a kavuşmayı ve onu görmeyi kim isterse, Allah Teâlâ da o kulunu görmekten memnun olur.

Kim Allah’a kavuşmayı istemezse, Allah da onunla görüşmekten hoşlanmaz.

Peygamberimizin sözlerini zevkle dinleyen Hz. Aişe:

– İyi ama ey Allah’ın sevgili elçisi! Bizler ölümü hiç sevmeyiz. dedi.

Peygamber Efendimiz:

– Hayır, hayır, diye açıkladı. Ölüm hiç de sizin bildiğiniz gibi değil. Bakın anlatayım:

Allah’ı seven ve O’na inanan bir kimse öleceği zaman, melekler onun yanına gelirler. Allah’ın onu ne çok sevdiğini, ona vermek için ne güzel nimetler hazırladığını müjdeliler. O zaman bu mutlu insan, bir an önce dünyadan ayrılmayı ve Allah’a kavuşmayı ister. Allah Teâlâ da o kuluna kavuşmayı arzu buyurur.

Ama Allah’a inanmayan adam böyle değildir. O zavallı, öleceği zaman, ahirette başına gelecek felâketler kendine söylenir. Bunları duyunca çok üzülür ve ölümden nefret eder. Allah’a kavuşmayı hiç mi hiç istemez. Allah da ona kavuşmaktan hoşlanmaz.

ÖRNEK OLAY - 2

Peygamberimiz vefat ettiğinde arkadaşları o kadar üzüldüler ki bu olayı kabullenmek istemediler. Hz. Ömer, eline kılıcı alıp “Kim Hz. Peygamber (sav) vefat etti derse ona gerekeni yaparım.” diye söyleniyordu. Ancak Hz. Ebubekir yanlarına geldi ve Peygamberimizin de bizim gibi bir insan olduğunu ve vadesinin dolduğunu söyledi. Sözlerini de “Muhammed ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler geçmişti. Ölür veya öldürülürse geriye mi döneceksiniz? Geriye dönen, Allah’a hiçbir zarar vermez. Allah şükredenlerin mükafatını verecektir.” (Ali İmran suresi, 144. ayet) ayetini okuyarak tamamladı.